

УДК 338.2

*Разумова Г.В.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування,
Поликов А.С.,
здобувач вищої освіти,
ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»*

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У ЕКОНОМІЧНОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

Економічне відновлення України вимагає нових підходів та стратегій, що сприятимуть зростанню продуктивності, підвищенню конкурентоспроможності та інтеграції у світову економіку. Одним із ключових факторів такого відновлення є розвиток інновацій, що сприяють модернізації виробничих процесів, ефективному використанню ресурсів та створенню нових високотехнологічних секторів.

Інновації відіграють центральну роль у формуванні сучасної економіки, стимулюючи технологічні зміни, покращення якості продукції та підвищення ефективності використання ресурсів. Вони включають нові продукти, послуги, бізнес-моделі та управлінські рішення, що здатні радикально змінити ринок. Основними видами інновацій є:

- продуктові інновації (створення нових товарів і послуг);
- процесні інновації (удосконалення виробничих технологій);
- організаційні інновації (нові методи управління та координації);
- маркетингові інновації (зміни у стратегії просування та збуту).

Україна має значний науково-технічний потенціал, але стикається з низкою викликів у сфері інноваційного розвитку:

1. Низький рівень фінансування наукових досліджень. Витрати на науку та інновації значно нижчі, ніж у країнах ЄС. Так, витрати на науку та інновації у 2023 році становили лише 0,34% ВВП, тоді як у країнах ЄС цей показник перевищує 2% [1].

2. Недостатня інтеграція науки та бізнесу. Застаріла інфраструктура. Близько 60% українських підприємств використовують технології, що не відповідають сучасним стандартам.

3. Брак інвестицій. Політична та економічна нестабільність знижує привабливість України для іноземних інвесторів у сфері технологій. Прямі іноземні інвестиції в технологічний сектор України у 2023 році становили лише 1,2 млрд доларів, що значно менше порівняно з країнами Східної Європи [2].

Розвиток інноваційної економіки дозволить Україні зміцнити економічну стійкість, підвищити рівень зайнятості та прискорити інтеграцію до світового

ринку. Основні напрямки, що сприятимуть економічному відновленню через інновації:

- розвиток високотехнологічних секторів (інформаційні технології, біотехнології, альтернативна енергетика). У 2023 році експорт ІТ-послуг зріс на 8%, досягнувши 7,1 млрд доларів [3];
- цифровізація економіки (запровадження технологій штучного інтелекту, блокчейну, Інтернету речей). У 2023 році Україна посіла 44 місце у світовому рейтингу цифрової конкурентоспроможності;
- залучення іноземних та внутрішніх інвестицій у стартапи та наукові дослідження. Український фонд стартапів надав фінансування понад 300 проектам на суму понад 7 млн доларів [4];
- підтримка малого та середнього бізнесу через гранти та інкубатори стартапів;
- реформа освіти та науки для підготовки кваліфікованих спеціалістів у сфері технологій.

Розвинені країни активно підтримують інноваційний розвиток через спеціальні програми фінансування та податкові стимули. Наприклад, Європейський Союз впроваджує програму «Горизонт Європа», що спрямована на підтримку наукових досліджень та інновацій. Україна може адаптувати такі підходи, запровадивши аналогічні механізми стимулювання технологічного розвитку.

Інновації є ключовим драйвером економічного відновлення України. Для реалізації потенціалу необхідно покращити умови для розвитку інноваційної діяльності, стимулювати інвестиції та забезпечити ефективну інтеграцію науки та бізнесу. Впровадження технологічних рішень у стратегічно важливі галузі допоможе Україні подолати економічну кризу та створити конкурентоспроможну економіку майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. World Bank Group. URL: <https://www.worldbank.org/ext/en/home>.
3. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>
4. Український Фонд Стартапів. URL: <https://usf.com.ua/>
5. Разумова Г.В., Курносорова О.І. Напрями та завдання державної політики щодо безпеки інвестиційної діяльності. Вісник ПДТУ. Серія: Економічні науки. 2024. № 1 (39). С. 9-18. [https://doi.org/10.31498/2225-6725.1\(39\).2024.310191](https://doi.org/10.31498/2225-6725.1(39).2024.310191).